

Regeringens proposition

1988/89:105

om ny organisation, hantering av
asylärenden och resurser för statens
invandrarverk m. m.

Prop.
1988/89:105

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 23 februari 1989.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Maj-Lis Lööv

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas – med utgångspunkt från det principbeslut som riksdagen fattade våren 1988 (prop. 1987/88:158, SfU 28, rskr. 339) – huvuddragen i den nya regionaliserade organisation för statens invandrarverk som förutsätts gälla från den 1 juli 1989. Vidare ger regeringen sin allmänna syn på hur verksamheten bör bedrivas, såsom en bakgrund till förslag till resursberäkningar för budgetåret 1989/90.

I propositionen föreslås ny anslagsstruktur för tionde huvudtitelns littera E. Invandring m.m. inför övergången till ny organisation och nya arbetsformer.

Anslag bör för budgetåret 1989/90 lämnas med 259,4 milj. kr. för verkets förvaltningskostnader, vilka avser den centrala administrationen i Norrköping, fyra regionkontor och tillståndsprövningen vid fyra s.k. utredningsslussar.

För invandrarverkets fasta förläggingsorganisation föreslås för budgetåret 1989/90 anslag om sammanlagt 512,7 milj. kr. Den fasta organisationen omfattar förläggingsfunktionen vid de fyra utredningsslussarna och vid 18 fasta asyلفörläggningar.

För tillfällig förläggningskapacitet beräknas medelsbehovet under budgetåret 1989/90 till knappt 820 milj. kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 februari 1989

Närvarande: Statsministern Carlsson, statsråden Hjelm-Wallén, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Löow, Persson

Föredragande: statsrådet Löow

Proposition om ny organisation, hantering av asylärenden och resurser för verksamheten vid statens invandrarverk m. m.

1 Inledning

Riksdagen beslöt våren 1988 (prop. 1987/88:158, Sfu 28, rskr. 339) att ställa sig bakom principerna för en ny regionaliserad organisation för statens invandrarverk (SIV). På grundval härav slutfördes det utredningsarbete som hade legat till grund för principförslaget. Den särskilda organisationsutredaren, generaldirektör Christina Rogestam, lämnade sitt slutbetänkande den 4 juli 1988. Arbetet med den nya organisationen fortsatte sedan inom invandrarverket.

En rad beslut har under år 1988 fattats i syfte att bereda vägen för den nya organisation som avses träda i kraft den 1 juli 1989. På regeringens förslag i 1988 års kompletteringsproposition (prop. 1987/88:150, bil. 5, Sfu 32, rskr. 379) anslog riksdagen sammanlagt drygt 12 milj. kr. för vissa lönekostnader, utbildningsändamål samt projektarbete rörande verkets ADB-system. Efter förslag från regeringen avseende tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1988/89 anslog riksdagen under hösten 1988 bl.a. ca 15 milj. kr. för att verket inför omorganisationen skulle kunna avarbeta befintliga ärendebalanser ner till en acceptabel nivå.

Genom beslut den 14 juli 1988 uppdrog regeringen åt länsstyrelserna att inom respektive län planera och samordna de lokala polismyndigheternas asylutredningar så att ärendebalanserna skulle vara avarbetade till den 1 februari 1989. Uppdraget omfattade också att genom planering och samordning främja polismyndigheternas handläggning av ärenden rörande verkställighet av utvisningsbeslut. För dessa ändamål skulle rikspolisstyrelsen i viss utsträckning få disponera medel för vakanta polistjänster.

Efter framställning från SIV beslöt regeringen den 6 oktober 1988 om regionindelning för den nya organisationen. Regeringen beslöt vidare att regionkontor fr. o. m. den 1 juli 1989 skall inrättas i Sundsvall (norra regionen), Flen (östra regionen), Mölndal (västra regionen) och Alvesta (södra regionen). Enligt beslutet skall samtidigt utredningsslussar för handläggning av asylärenden inrättas i Mölndal och Helsingborg, i tillägg

till de redan beslutade utredningsslussarna i Carlslund (Upplands-Väsby kommun) och Flen.

Vidare beslöt regeringen den 22 december 1988 att SIV:s centrala organisation skall omfatta tre huvudenheter för resp. tillstånds- och medborgarskapsfrågor, invandrar- och flyktingfrågor samt verksamhetsgemensamma funktioner. Dessutom skall finnas en verksamhetsstab.

Som redovisats i tidigare sammanhang för regering och riksdag har arbetet med ny organisation och nytt arbets sätt för invandrarverket bedrivits parallellt med beredningen av en ny utlänningslag. Regeringen beslöt den 22 december 1988 att remittera sitt förslag till ny lag till lagrådet. Proposition till riksdagen beräknas bli framlagd senast den 31 mars 1989, med inriktning på ikraftträdande den 1 juli 1989.

Sedan början av år 1989 tillämpas en praxis i asylärenden som innebär att den som ansökt om asyl före den 1 januari 1988 kommer att få uppehållstillstånd, om inte särskilda skäl i det enskilda fallet talar däremot. Syftet med praxisändringen är bl. a. att bidra till att nuvarande balanser av asylärenden kan arbetas bort.

2 Överväganden och förslag

2.1 Allmänna överväganden

I den proposition (1987/88:158) som låg till grund för riksdagens principbeslut om SIV:s nya organisation redogjorde min företrädare utförligt för utgångspunkterna för och motiven bakom det reformarbete som nu börjar närma sig sin slutfas.

Med detta arbete vill regeringen åstadkomma minskade påfrestningar för de asylsökande, en mer rättvis och rättssäkrare tillståndsprovning, bättre förutsättningar för en snabb integration för dem som får stanna här och minskade kostnader för samhället. För att nå dithän måste man radikalt förkorta handläggningstiderna i asylärenden och få till stånd ett effektivare flyktingmottagande. För att åstadkomma en radikal förkortning av väntetiderna krävs ett bättre regelsystem, ett nytt arbets sätt och en ny organisation.

Vår svenska flyktingpolitik bygger bl. a. på ett brett och kontinuerligt engagemang från kommunernas sida. När de myndigheter som handlägger asylärenden väl klarar sin uppgift inom en rimlig tidsram, måste de som får stanna snarast ges möjlighet att leva ett normalt liv, med arbete eller utbildning, i en av de många kommuner som tecknat avtal med staten om mottagande.

Att svara för regelsystemet och tillståndsprovningen är en naturlig statlig uppgift. Att ge dem som får stanna vardagliga livsbetingelser är på motsvarande sätt en kommunal uppgift, sedan det nuvarande systemet med kommunalt flyktingmottagande infördes år 1985. Kommunerna har hittills i hög grad infriat de förhoppningar som ställdes på dem i och med detta beslut.

Asylsökande har dock fått vistas alltför länge på SIV:s förläggningar. Dessvärre har för många denna väntan fortsatt även efter det att uppe-

hållstillståndet är klart – i brist på kommunplatser, men också därför att flyktingar ibland velat avvakta andra alternativ till bosättning än de som kunnat erbjudas. Idag finns vid förläggningarna omkring 5 000 personer med tillstånd. Det är – oavsett orsaken – en mycket otillfredsställande situation.

När staten nu tar krafttag för att lösa sin uppgift att effektivisera tillståndsgivningen, utgår jag från att kommunerna solidariskt bidrar till en i sin helhet framgångsrik flyktingpolitik, i enlighet med riksdagens intentioner. Om varje kommun som är engagerad ökar sitt mottagande ytterligare något, kan väntetiderna på SIV:s förläggningar på någon sikt nedbringas till det minimum som avsågs när riksdagen godkände systemet med kommunalt flyktingmottagande. Jag räknar med att den breda enigheten i riksdagen bakom de nämnda besluten kommer att återspeglas i form av ökat mottagande i kommunerna.

I syfte att underlätta för flyktingar att få ett fotfäste på arbetsmarknaden föreslog regeringen i propositionen om ekonomisk-politiska åtgärder (1988/89:47) att AMS skulle tilldelas särskilda förmedlingsresurser, riktade till den grupp med klara tillstånd som jag nyss nämnde. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (FiU 10, rskr. 94). Genom att ta emot fler flyktingar kan man utnyttja den arbetskraftsreserv som alltså finns vid våra flyktingförläggningar. Kommuner som nu har brist på arbetskraft kan utnyttja tillfället att ytterligare bidra till en framgångsrik flyktingpolitik samtidigt som man främjar sin egen ekonomiska utveckling.

Tillgången på bostäder kan naturligtvis sätta en gräns för handlingsfriheten härvidlag. Men det byggs fler bostäder än på länge. Det måste finnas utrymme för övergångslösningar där det behövs. Åtskilliga nykomlingar på bostadsmarknaden måste vara beredda att inte på en gång få den perfekta bostaden. Den beredskapen måste också finnas hos flyktingarna. Regering och riksdag har gett invandrarverket vidgade möjligheter att stödja tillskapandet av s. k. genomgångsbostäder för flyktingar. Jag hoppas att kommunerna nu lämnar fantasin och den goda viljan fritt spelrum och noga prövar vad som snabbt kan bli goda alternativ till de lägenheter som står klara först om något eller några år.

Här bör också nämnas att den förordning (1984:683) som reglerar ersättningen till kommunerna för deras insatser i flyktingmottagandet f. n. ses över. Avsikten är att göra ersättningssystemet enklare och billigare att administrera.

Slutligen måste flyktingarna själva inse att man inte kan ha ett helt fritt val i fråga om bosättning, arbete, utbildning etc. Det har ju praktiskt taget ingen i vårt land. Jag har, för min del, stor förståelse för att man efter månader av väntan och oro som asylsökande kan ha svårt att se klart på detta. Därför är det alldeles nödvändigt att både invandrarverkets och andra myndigheters personal, såsom samhällets företrädare, gentemot flyktingarna kan tydliggöra de förutsättningar och ”spelregler” som gäller i praktiken. Det måste göras med klarhet och realism men också med insiktsfullhet och medkänsla.

I och med riksdagsbeslutet om principerna för SIV:s nya organisation

och arbetssätt i asylärenden, har regeringen fått de besked som krävdes för att fatta de konkreta beslut och vidta de åtgärder i övrigt som jag inledningsvis redogjort för. Förberedelserna för den nya organisationen, som alltså gjorts parallellt med beredningen av den nya utlänningslagen, fortsätter.

En god del av förutsättningarna för att kunna ta den nya organisationen i bruk från den 1 juli 1989 är alltså (i det närmaste) klara. Regeringen avser att under våren 1989 slutföra reformarbetet, bl. a. genom att ge SIV en ny instruktion. Som aviserades i budgetpropositionen för budgetåret 1989/90 var det av olika skäl lämpligt att härvidlag återkomma till riksdagen i särskild ordning.

I det följande skall jag redovisa min syn på mål och inriktning för verksamheten i det nya invandrarverk som nu växer fram. Jag vill därmed ange utgångspunkterna för och motiven bakom mina förslag i fråga om behovet av medel m. m. på de anslag under tionde huvudtiteln från vilka verksamheten bör finansieras.

2.2 Tillstånds- och medborgarskapsfrågor

Min företrädare och jag har vid åtskilliga tillfällen redogjort för alla de skäl som starkt talar för att radikalt minska väntetiderna i asylärenden: humanitära såväl som rättssäkerhetsmässiga, allmänt invandrapolitiska och ekonomiska. Regering och riksdag har också konstaterat behovet av att kraftfulla åtgärder vidtas och godtagit de bakomliggande motiven härför.

Som jag anfört inledningsvis krävs såväl ett bättre regelsystem som ett nytt sätt att hantera asylärenden, en ny organisation för detta arbete och ytterligare resurser. De tre sistnämnda komponenterna behandlas nu. Till regelsystemet avser jag att återkomma, när lagrådet har sagt sitt. Jag har emellertid utgått från att det förslag till utlänningslag, som nu prövas av lagrådet, kommer att gälla från den 1 juli 1989 i all den utsträckning som regelsystemet påverkar organisation och resursbehov under budgetåret 1989/90.

Statsmakternas principbeslut om SIV:s nya organisation vilar på enigheten kring hur asylärendena skall hanteras i fortsättningen. Ordningen skall vara följande:

- Asylsökande skall normalt hänvisas till en s. k. utredningssluss där asylutredningen görs. Till dessa utredningsslussar, där de sökande bor under utredningen, koncentreras polisens utredningsresurser så att utredningen normalt skall kunna genomföras inom två veckor från ansökan.
- Personal från invandrarverket skall i direkt anslutning till polisens utredning göra en sortering i klara ärenden och andra ärenden samt omgående fatta beslut i de klara ärendena.
- I ärenden som inte är så klara att det är möjligt att ge den sökande tillstånd redan vid utredningsslussarna eller att direkt avvisa vederbörande, skall invandrarverket normalt fatta beslut senast inom sex veckor från det att polisens utredning är slutförd. Detta förutsätter att den asylsökandes offentliga biträde utan dröjsmål kommer in med yttrande.

– En asylsökande som inte har en bostad ordnad hos någon nära anhörig inkvarteras på s. k. asylförläggning till dess att frågan om han eller hon får stanna i landet är slutgiltigt avgjord.

Det har sagts förut, men förtjänar att framhållas på nytt: radikalt kortare handläggningstider i asylärenden kan inte åstadkommas utan *samverkan* mellan alla som är inblandade i processen. *Polisen* skall utreda snabbt och effektivt utan att utredningskvaliteten eftersätts. Den skall ha beredskap att anpassa och omfördela personalresurser efter behov. *Invandrarverket* skall som central utlänningsmyndighet ha överblick över ärendehantering- en på myndighetsnivå och – i samråd med övriga berörda myndigheter – se till att arbetet, med hög ambition i fråga om kvalitet, resulterar i den väsentliga förkortning av handläggningstiderna som är avsedd. Detta kan inte ske utan att *de sökandes rättsliga ombud* medverkar till att nå uppställ- da mål. Det är sedan *regeringskansliets* uppgift att sörja för att överklagade ärenden hanteras med snabbhet och omsorg. Slutligen skall *polisen* ha beredskap för att – i samarbete med kriminalvårdsverket som hittills – kunna verkställa fattade beslut om avlägsnande och därmed bidra till att skapa respekt för och tilltro till regelsystemet och tillståndsprövningen som helhet.

Polisens roll är alltså central. Berörda polismyndigheter kommer att tillföras personal så att utredningsslussarna i Carlsund, Flen, Mölndal och Helsingborg får en bemanning som leder till att asylutredningarna normalt skall kunna vara utförda inom två veckor. Regeringen bör ha beredskap att om det behövs lämna särskilda föreskrifter vad avser resurserna härvidlag på samma sätt som skedde i juli 1988. Jag har i denna fråga samrått med chefen för civildepartementet.

Jag vill vidare anmäla att jag senare i vår avser att ta initiativ till överläggningar med företrädare för de rättsliga ombuden, i syfte att marke- ra vikten av deras roll i arbetet med att åstadkomma kortare handlägg- ningstider.

Den nya organisationen för invandrarverket innebär alltså att det vid verket skall finnas en huvudenhet som svarar för tillstånds- och medborg- garskapsfrågor. Utredningsslussar inrättas som nämnts för utredningar i asylärenden. Vid utredningsslussarna skall, förutom den polispersonal som svarar för utredningarna, även finnas personal från invandrarverket för handläggning av asylärenden. Dessa ingår i huvudenheten för till- ståndsprövning och medborgarskapsfrågor. Vissa typer av asylärenden handläggs vid huvudenhetens centrala del i Norrköping. Där handläggs också övriga tillståndsärenden och medborgarskapsärenden.

Vid huvudenheten skall finnas en stark ledningsfunktion som ser till att handläggningen sker med stabil tillämpning av praxis och med god länder- kunskap. Ledningsfunktionen med stabsresurser skall också se till att administrativa förändringar av handläggningen genomförs då förutsätt- ningarna förändras.

Med den nya utlänningslagen, det nya sättet att arbeta och de resurstill- skott som jag avser föreslå i det följande, skall nyordningen kunna medfö- ra inte bara en förkortning av väntetiderna, utan också en höjning av kvaliteten i handläggningen.

Jag anser att de principer för fördelningen av arbetsuppgifterna mellan central och regional nivå som organisationsutredaren har förslagit är riktiga. I stort sett alla typer av asylärenden och så många av ärendena som möjligt skall kunna avgöras av beslutsfattare vid utredningsslussarna. Visserligen måste dock göras.

Framför allt för att undvika att ärendebalanser uppstår vid slussarna, men även för att underlätta en enhetlig praxis anser jag, i likhet med utredaren, att det är nödvändigt att frågor om omprövning av överklagade beslut i asylärenden i stor utsträckning handläggs centralt i Norrköping, även om beslutet har tagits vid en utredningssluss.

Med en decentraliserad handläggning av asylärenden till utredningsslussarna ställs stora krav på att huvudenhetens ledning ser till att det blir en enhetlig praxis vid alla utredningsslussar och att ändringar i praxis och aktuell länderkunskap sprids till personalen vid utredningsslussarna.

Det är verksledningens uppgift att bedöma hur arbetsfördelningen bör vara, för att organisationen skall kunna nå målen för verksamheten. Det ankommer på verket att inom givna ramar omfördela personal och andra resurser mellan den centrala förvaltningen i Norrköping och utredningsslussarna.

Som framgått i det föregående har jag alltså tagit fasta på de mål för utrednings- och handläggningstider som låg till grund för riksdagens principbeslut om SIV:s organisation m. m. Ett ärende i första instans, som inte kan avgöras redan vid utredningsslussen, skall alltså klaras av inom två månader från det att ärendet hamnar på myndigheternas bord. Om beslutet blir negativt för den enskilde, måste därefter lagstadgad tid för överklagande löpa. Sökanden och hans/hennes ombud skall få rimligt rådrum härvidlag. Därefter skall regeringsärendena kunna föras fram till beslut så snabbt att ett normalt ärende inte skall behöva ta mer än sex månader från det att handläggningen påbörjades hos polisen. Jag bedömer att den resursförstärkning med ett tiotal tjänster för arbetsmarknadsdepartementet som regeringen föreslagit i budgetpropositionen för budgetåret 1989/90 ger förutsättningar att klara detta mål.

Därmed menar jag att man skapat de praktiska förutsättningarna för att radikalt förkorta väntetiderna i asylärenden. Men ytterst hänger framgången på att de människor som skall genomföra det hela – från regeringen och dess invandrarminister, i invandrarverket och ut till varenda tjänsteman inom polisväsendet – också tror på att det kan genomföras och vill åstadkomma resultat. Det krävs alltså målmedvetenhet och samling kring uppgiften. Min bedömning är att dessa förutsättningar finns.

2.3 Flyktingmottagandet. Invandrapolitiska frågor

Vid sidan av tillstånds- och medborgarskapsprövningen har invandrarverket ytterligare två huvuduppgifter: att vara huvudman på den statliga sidan för mottagande av flyktingar och asylsökande och att bevaka behovet av särskilda åtgärder för invandrare och språkliga minoriteter; i den sistnämnda huvuduppgiften ingår ansvaret för kontakter med invandrarnas organisationer. Detta ligger fast efter riksdagens nämnda principbeslut om

verkets organisation. Riksdagen ställde sig då bakom idén om en regionalisering som skulle ge bättre planering och samordning av flyktingmottagandet och av kontakterna mellan verket och kommunerna. Indelningen av landet i fyra regioner är nu beslutad på det sätt som framgått i det föregående.

I och med principbeslutet har statsmakterna också noterat den tyngdpunktsförskjutning som skett i SIV:s verksamhet i riktning mot de rent operativa uppgifterna i samband med tillståndsprövningen och flyktingmottagandet. Samtidigt kommer det även i framtiden att behövas åtgärder av olika slag och inom skilda sektorer av samhället, i syfte att tillförsäkra invandrarna samma rättigheter och möjligheter som den infödda befolkningen. Behovet kommer t.o.m. att accentueras genom den flyktinginvandring som nu pågår och som berör praktiskt taget alla landets kommuner. Samtidigt har statsmyndigheternas, kommunernas och organisationernas medvetenhet och kompetens vuxit under de snart femton år som gått sedan riksdagens första invandrapolitiska beslut år 1975.

Jag anser, i likhet med organisationsutredaren, att de operativa uppgifterna bör prägla verkets organisation för arbetet med flykting- och invandrarfrågor. Detta gäller framför allt regionkontorens organisation och verksamhet. Eftersom kommunerna har en central roll i arbetet med att förverkliga invandrapolitiken, blir regionkontoren en betydelsefull kontaktyta mellan stat och kommun.

Organisationsutredaren har vid sina överväganden om den principiella uppgiftsfördelningen mellan regionkontor och de centrala funktionerna samt om regionkontorens verksamhet utgått från en *helhetssyn* på regionkontorens uppgifter. Denna helhetssyn innebär att arbetet med mer långsiktiga integrationsfrågor skall ses i sammanhang med regionkontorens operativa uppgifter för förläggningsledning, överenskommelser med kommunerna, åtgärderna för utplacering och uppföljningen av flyktingmottagandet i kommunerna. Ökat regionalt och lokalt samarbete med i första hand kommunerna och regionala och lokala myndigheter skulle därmed stödja den operativa verksamheten och underlätta den kommunala motagningsverksamheten och integrationsarbetet på både kort och lång sikt.

Jag anser, för min del, att denna grundtanke är riktig. Kommunerna behöver känna att de har den statliga huvudmannens stöd, så att deras insatser får den kontinuitet och stadga som en solidarisk och generös flyktingpolitik förutsätter.

I denna samverkan mellan kommunerna och invandrarverket måste emellertid gränsen mellan statens och kommunernas ansvar vara tydlig. Åtskilliga kommuner har numera själva tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens för sin del av flyktingmottagandet utan särskilt stöd från invandrarverkets personal. För att ge stöd till många medelstora och mindre kommuner bör det interkommunala samarbetet fortsätta att utvecklas. Det kommunala arbetet får inte bli beroende av ett kontinuerligt statligt engagemang av operativ karaktär.

Regionkontorens huvuduppgifter bör följaktligen bli att se till att förläggningsverksamheten är rationell, att överenskommelser med kommunerna kommer till stånd, att utplacering till kommunerna effektiviseras

och sker så snart den asylsökande fått uppehållstillstånd *samt att* svara för uppföljning av och stöd till flyktingmottagandet – utan att SIV därmed tar över kommunernas ansvar. För att åstadkomma detta krävs att uppgifter som idag ligger centralt placerade decentraliseras och att andra, vilka idag åvilar enskilda förläggningar, sammanförs till regionkontoren.

Jag vill betona att decentraliseringen av arbetsuppgifter måste vara rationellt betingad och att denna inte får drivas längre än att den verkligen ger en effektivare verksamhet.

Den resursberäkning som jag härvidlag gör i det följande är ett uttryck för detta synsätt. Den innebär en viss minskning av de fasta personalresurserna i förhållande till vad organisationsutredaren föreslagit och till de förslag som lämnats i SIV:s anslagsframställning. Jag bedömer emellertid att verket ändå skall kunna klara de huvuduppgifter som förutsätts falla på regionkontoren. Denna bedömning görs mot bakgrund av den kunskap om t. ex. de administrativa arbetsuppgifternas omfattning och karaktär som finns idag. Den pågående översynen av systemet för ekonomisk ersättning till kommunerna, som jag nämnt tidigare, kan dock leda till förändringar som påverkar fördelningen av uppgifter mellan central och regional nivå. Det bör emellertid ankomma på verksledningen att vid behov – mot bakgrund av de syften som jag här angett – omfördela resurserna mellan central och regional nivå så att man får största möjliga utbyte av insatserna.

Avslutningsvis vill jag beröra invandrarverkets förläggingsverksamhet. Asylsökande skall alltså, med få undantag, tas emot från utredningssluss till asylförläggning, där de får vistas till beslutet i tillståndsärendet är klart och utplacering i kommun eller avvisning sker.

Idag driver invandrarverket fem fasta och omkring 60 tillfälliga förläggningar. Med den tillströmning av asylsökande som vi har idag och beräknas ha framöver och med de målsättningar i fråga om handläggningstiderna som jag redovisat, bedöms behovet av fast förläggningskapacitet uppgå till 4 600 belagda platser inklusive den förläggningskapacitet som skall finnas vid utredningsslussarna. Antalet fasta förläggningar kommer att ökas till 18. Antalet tillfälliga förläggningar minskar i motsvarande mån.

Idag vistas knappt 14 000 personer i invandrarverkets förläggningar, varav som tidigare nämnts ungefär 5 000 redan har sina uppehållstillstånd klara. Även om invandrarverket under våren 1989 skulle ha en förhållandevis stor framgång med att placera ut flyktingar i kommunerna, så kommer den nya förläggningsorganisationen att från budgetårsskiftet behöva inleda sin verksamhet med en betydande överbeläggning. Jag måste dessvärre konstatera detta mot bakgrund av de bedömningar som invandrarverket nu gör. Situationen är bekymmersam och understryker allvaret i vad jag i det föregående har anfört om behovet av en snabbt gensvar från kommunernas sida.

Verksamheten vid förläggningarna bör, som utredaren framhållit, utformas så att de asylsökande ges ett mottagande som är anpassat till deras behov. Jag delar i allt väsentligt organisationsutredarens bedömning beträffande förläggingsverksamhetens inriktning.

Vistelsetiden på asylförläggningarna beräknas bli 2–6 månader. I för-

läggningsverksamheten bör man motverka att tristess, isolering och passivisering uppstår under väntetiden. Det måste tas vederbörlig hänsyn till att många asylsökande kan ha svåra upplevelser bakom sig. Barn och barnfamiljernas situation bör ägnas särskild uppmärksamhet.

Jag vill här erinra om att min företrädare har tillsatt en särskild arbetsgrupp med uppdrag att undersöka hur meningsfull verksamhet kan organiseras vid förläggningarna. Samtidigt bör det framhållas att behovet av särskilda åtgärder i syfte att motverka negativa effekter av förläggningsvistelsen självfallet minskar med kortare handläggningstider och snabbare utflyttning i kommunerna.

2.4 Verksgemensamma funktioner

Verket behöver en stark administrativ ledning och samordning. Detta gäller i första hand för planering och uppföljning av hur man disponerar verkets resurser i form av personal, anläggningar, utrustning och medel, men också andra viktiga stödfunktioner som information, utbildning, ekonomi och personal, översättningsservice m. m.

I den nämnda princippropositionen om SIV:s organisation konstaterade regeringen att den nya organisationsstrukturen förutsätter en långtgående delegering av ansvar och befogenheter inom respektive verksamhetsområde.

Därför har det varit angeläget att till verkschefen kunna knyta särskilda resurser i form av en verksstab. Den skall bl. a. svara för en effektiv och samlad planering. Verket skall kunna kraftigt förbättra sina system för statistik och annan information av betydelse för beslut, resultatanalys och resultatuppföljning — i alla delar av verkets organisation.

I detta sammanhang kan det konstateras att verksamheten i den nya organisationen behöver ett omfattande ADB-stöd. Att hålla samman och driva på organisationsutvecklingen inklusive utvecklingen av ADB-system blir en viktig uppgift under de närmaste åren. Jag återkommer något till ADB-frågorna i samband med mina beräkningar av resursbehoven.

Innan jag går vidare vill jag lämna ytterligare några kommentarer till behovet av en genomarbetad planering inom verkets olika program. Denna måste, som utredaren framhållit, utgå från gemensamma planeringsförutsättningar. Detta gäller dels bedömningen av de omvärldsfaktorer som påverkar verkets verksamhet, dels bedömningen av förhållanden inom verkets verksamhetsområden. Omvärldsfaktorerna kommer i regel alltid att präglas av stor osäkerhet. Alternativplaneringen måste därför utvecklas. Osäkerheten i omvärldsfaktorerna ökar behoven av säkerhet i bedömningen av de inre faktorerna i systemet för flyktmottagande.

Detta ställer i sin tur stora krav på uppföljningen av utlänningsvägen genom systemet för flyktmottagande, vid de olika kontrollstationer som finns under denna väg: vid utredningsslussarna, i samband med den centrala tillståndsgivningen, vid asylförläggningarna samt vid regionkontoren då det gäller utplacering av flyktingar i kommunerna och under deras vistelse där. Motsvarande helhetssyn bör präglade bedömningen av statens

kostnader för asylsökande och flyktingar liksom invandrarverkets arbete med att styra verksamheten och mäta dess resultat.

Organisationsutredaren har framhållit att flera av de verksgemensamma funktionerna bör decentraliseras till regionkontoren. Självfallet är det riktigt att låta befogenheter och resultatansvar följas åt och läggas nära verksamhetens avnämare. När det är sagt vill jag emellertid återknyta till vad jag tidigare anförde beträffande decentralisering av administrativa uppgifter till regionkontoren: målsättningarna om effektivitet och rationalitet måste givetvis stå i centrum.

I övrigt ställer jag mig helt bakom utredarens uppfattning om att personal- och ekonomifrågorna måste ha en framträdande ställning i verkets organisation. Jag instämmer också i hennes starka prioritering av utbildningsinsatser och i betydelsen av en väl fungerande interninformation.

Jag har erfarit att invandrarverket nu arbetar intensivt med att bygga upp och trimma in nödvändiga system för rapportering och resultatuppföljning. Jag välkomnar dessa ansträngningar.

På samma sätt som för övriga verksamhetsgrenar skall verksledningen ha frihet att, inom givna ramar, anpassa resursfördelningen till de krav som från tid till annan ställs på verket.

3 Överväganden och förslag i fråga om resurser för budgetåret 1989/90

3.1 Allmänna överväganden

Mina överväganden i det föregående om arbetsmetoder och organisation, liksom förslagen avseende resurstilldelning i det följande, bygger på vissa förutsättningar i fråga om antalet asylsökande m. m. I princippropositionen våren 1988 redogjorde jag för utvecklingen härvidlag och konstaterade att situationen i vår omvärld inte ger anledning att tro på någon omedelbar minskning av antalet asylsökande. Utvecklingen under det knappa år som gått sedan dess ändrar inte den bedömningen. Vi kan sannolikt räkna med en tillströmning framöver av omkring 20 000 asylsökande per år.

På erfarenhetsmässiga grunder får ungefär hälften av de sökande uppehållstillstånd i första instans. Ytterligare ett antal får så stanna i landet efter att ha överklagat till regeringen. Man bör därför kunna räkna med att runt 15 000 personer årligen – inklusive dem som överförs hit inom ramen för flyktingkvoten – behöver en kommunplats inom ramen för flyktingmottagandet. Dessa antaganden gäller i ett balanserat system, där de som fått sina uppehållstillstånd kan få en kommunplats mer eller mindre omgående. Under de närmaste åren kommer dock det årliga behovet av kommunplatser att vara större än så. SIV har inför överläggningarna om kommunmottagandet under perioden 1990–1992 uppskattat behovet till mer än 20 000 per år.

Antaganden och bedömningar som dessa är självfallet osäkra och kan snabbt förändras av utvecklingen i omvärlden. Angivna mått på inströmning och utplaceringsbehov skall därför inte uppfattas som annat än indi-

kationer och riktpunkter för en planering i staten och i kommunerna som måste vara flexibel, som måste innehålla alternativa planeringsnivåer, som måste ta hänsyn till behovet av beredskap.

För att genomföra den reform som beskrivits i det föregående krävs både omfördelning av medel inom den ekonomiska ram som gäller idag och tillskott av nya resurser.

Invandrarverkets förvaltningskostnader föreslås i det följande till budgetåret 1989/90 öka med ca 90 milj. kr. Detta skall täcka kostnadsökningarna för den centrala förvaltningen i Norrköping, regionkontoren och funktionen för tillståndsprovning vid utredningsslussarna.

För förläggningssfunktionen vid slussarna bör anslås ytterligare ca 145 milj. kr., medel som idag i huvudsak används för att driva tillfälliga förläggningar.

Ytterligare ca 185 milj. kr. bör anslås för att kunna öka antalet fasta förläggningar från 5 till 18. Tillfälliga förläggningar avvecklas i motsvarande takt.

Av de medel som nu totalt föreslås för budgetåret 1989/90 beräknas ca 45 milj. kr. vara av engångskaraktär.

Det statsfinansiella läget medger inga ofinansierade reformer i den storleksordning som det här är fråga om. Det är emellertid nödvändigt att ändå lägga fram de förslag om effektivisering av invandrapolitiken som jag nu redogjort för. Reformen innehåller nämligen ett antal åtgärder som sammantaget skall leda till ett mer rationellt system och därmed till kostnadsminskningar inom andra delar av invandringsområdet, vilka minst motsvarar det reala medelstillskottet till invandrarverkets organisation. Framför allt gäller det minskade statsutgifter som staten idag har för inkvartering i tillfälliga förläggningar. Reformen bygger på att dessa kostnadsminskningar infrias.

Med den nya organisationen, de nya rutinerna för asylärenden och den resurstilldelning som jag avser föreslå i det följande, bedömer jag att målen för handläggningstiderna i huvudsak kommer att kunna nås under budgetåret 1989/90. Detta gäller om förutsättningarna, främst antalet asylsökande, inte förändras på något dramatiskt eller avgörande sätt. Bedömningen bygger också på att alla inblandade aktörer i processen bidrar till måluppfyllelsen.

Därmed skulle den ena huvuddelen av reformen vara i hamn. Den andra komponenten – ett effektivare flyktningmottagande – kan staten inte klara ensam. Som jag framhållit i det föregående är reformens framgång i denna del starkt beroende av att kommunernas mottagande blir i paritet med behoven. I takt med att det kommunala mottagandet ökar, kommer invandrarverkets kostnader för förläggningsverksamheten att minska.

SIV kommer emellertid, som läget är just nu, att under budgetåret 1989/90 behöva fortsätta att driva förhållandevis många tillfälliga förläggningar. Den nya organisationen med regionkontoren kommer, enligt min bedömning, dock att bidra till ett ökat mottagande i kommunerna. Effekten härav kommer att märkas redan under budgetåret 1989/90. Med utgångspunkt från den reviderade bedömning härvidlag, som SIV nyligen redovisat, räknar jag med att antalet tillfälliga förläggningsplatser kan

minskas rejält under loppet av budgetåret 1989/90. Jag bedömer att man realistiskt kommer att behöva disponera i genomsnitt 7 500 sådana förläggingsplatser, utöver den fasta förläggingskapaciteten på 4 600 belagda platser. Kostnaden härför beräknar jag till ca 820 milj. kr. Den totala beläggningen i hela förläggningssystemet bör vara nere i omkring 8 000 personer vid slutet av nästa budgetår.

Därmed har jag också – under gällande förutsättningar vad avser antalet asylsökande – angett ett ungefärligt mått på den kostnadsminskning i statsbudgeten som skall kunna bli möjlig, när en flykting som fått sitt uppehållstillstånd mer eller mindre direkt kan tas emot i en kommun. Då skulle nämligen de tillgängliga platserna i den fasta förläggningsorganisationen räckta och inga tillfälliga förläggningar behövas.

Det blir ytterst angeläget och nödvändigt att följa upp hur man med ny organisation och nytt arbetssätt lyckas nå ställda mål. Invandrarverket bör få regeringens uppdrag att kvartalsvis redovisa uppnådda resultat, både verksamhetsmässigt och resursmässigt. Jag avser att noga följa och analysera resultaten av reformarbetet mot bakgrund av uppgifter om:

- tillströmningen av asylsökande,
- polisens möjligheter att snabbt klara utredningarna – framför allt vid utredningsslussarna – och verkställighet av fattade utvisningsbeslut,
- invandrarverkets och regeringskansliets handläggningstider,
- takt och kontinuitet i utplaceringen av flyktingar i kommunerna; förläggningssituationen,
- kostnadsutvecklingen.

Om aviserade kostnadseffektiviseringar riskerar att utebli måste åtgärder i syfte att säkerställa ett framgångsrikt genomförande vidtas. Enligt vad jag har erfarit kommer det att finnas beredskap hos regeringen att snabbt korrigera insatserna i de avsnitt där målen äventyras. Dessa åtgärder kan komma att avse alla faserna: invandringspolitikens utformning, formerna för tillståndsprövningen och dess effektivitet samt det kommunala flyktingmottagandet.

3.2 Anslagsstrukturen

Den hittills gällande anslagsstrukturen för statens invandrarverk och för övriga ändamål inom invandringsområdet behöver renodlas och anpassas till bl. a. verkets nya organisation. Jag vill här återknyta till vad min företrädare anförde i årets budgetproposition (prop. 1988/89:100 bil. 12, sid. 159 f.).

Det faller sig, enligt min mening, naturligt att medel till SIV:s organisation anvisas över två anslag – ett för central förvaltning i Norrköping, regionkontoren och utrednings- och beslutsfunktionerna vid utredningsslussarna resp. ett för förläggningsverksamheten.

Inom ramen för förläggningsverksamheten bör vidare finnas en klar skiljelinje mellan vad som dimensioneras för den fasta organisationen och vad som – vid behov – måste utgöra tillfälliga lösningar såsom komplement till den fasta organisationen. Anslaget för förläggningsverksamheten bör därför bestå av två delar: en anslagspost för de fasta förläggningarna

och en förslagsvis beräknad post för den tillfälliga förläggningsskapaciteten.

Med detta som utgångspunkt föreslår jag att anslagen inom littera E. Invandring m. m. anvisas enligt följande:

1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader, *förslagsanslag*
2. Förläggningsskostnader, *förslagsanslag*
3. Åtgärder för invandrare, *reservationsanslag*
4. Överföring av flyktingar m. m., *förslagsanslag*
5. Ersättning till kommunerna för åtgärder för flyktingar m. m., *förslagsanslag*

6. Bidrag till Stiftelsen Invandrantidningen, *reservationsanslag*

7. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering m. m., *förslagsanslag*

Det nya anslaget 1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader motsvarar den nuvarande statsbudgetens anslag:

- 1. Statens invandrarverk
- 2. Informationsverksamhet, till den del som anslaget avser SIV:s informationsverksamhet,
- 4. Översättningsservice samt
- 5. Överföring och mottagning av flyktingar m. m. till den del anslaget i dag finansierar försöksverksamhet med regional ledningsfunktion.

Det nya anslaget 2. Förläggningsskostnader motsvarar förläggningsskapaciteten under statsbudgetens nuvarande anslag 5. Överföring och mottagning av flyktingar m. m.

Anslaget 3. Åtgärder för invandrare kommer att vara identiskt med motsvarande anslag i dag.

Mitt förslag om anslaget 4. Överföring av flyktingar m. m. innebär att de funktioner som i dag finns under anslaget 5. Överföring och mottagning av flyktingar m. m. och som inte avser förläggningsskapaciteten, överförs till ett eget anslag. Det gäller dels kostnaderna för uttagning och överföring till Sverige av s. k. kvotflyktingar, dels de ersättningar som i vissa fall kan utgå i samband med flyktingars resor till resp. från Sverige.

Anslaget 5. Ersättning till kommunerna för åtgärder för flyktingar m. m. är i mitt förslag identiskt med det motsvarande anslag som i dag finns upptaget på statsbudgeten.

Det nya anslaget 6. Bidrag till Stiftelsen Invandrantidningen avser det statsbidrag som i dag utgår till stiftelsen över anslaget 2. Informationsverksamhet.

Anslaget 7. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering m. m. slutligen, motsvarar dagens anslag till ombudsmannen.

I bilaga 1 redovisar jag i en skiss hur de gamla och de nya anslagen förhåller sig till varandra och hur anslagsbeloppen enligt den nya anslagsstrukturen förhåller sig till de belopp min företrädare beräknade och hemställde om i prop. 1988/89:100 bil. 12.

Jag hemställer att regeringen — med ändring av sitt förslag i budgetpropositionen — föreslår riksdagen

att anslag under tionde huvudtitelns litt. E. Invandring m. m. för budgetåret 1989/90 anvisas enligt den struktur jag föreslagit i det föregående.

3.3 Anslagsberäkningar

Regeringens förslag avseende medel för invandrarverkets organisation i årets budgetproposition (prop. 1988/89:100 bil. 12) lämnades i avvaktan på att beräkningarna av de resurser som erfordras för statens invandrarverks nya arbetssätt och organisation fr. o. m. den 1 juli 1989 skulle slutföras.

Jag vill nu återkomma till den frågan och redovisa mina överväganden och förslag i fråga om medel under anslagen E 1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader och E 2. Förlägningskostnader samt mina förslag till anslag under E 4. Överföring av flyktingar m. m. och E 6. Bidrag till Stiftelsen Invandratidningen.

E 1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader

1987/88 Utgift	126 280 000 ¹
1988/89 Anvisat	147 913 000 ^{1 2}
1989/90 Förslag	259 400 000

¹ Avser statsbudgetens anslag 1. Statens invandrarverk.

² Varav tilläggsbudget 1 25 800 000 kr.

Invandrarverket är central myndighet för invandrar- och medborgarskapsfrågor. Verket skall bl. a. utöva ledningen av utlänningskontrollen enligt utlänningslagen och den kontroll som regleras i medborgarskapslagstiftningen. I denna roll ingår att prognostisera, bevaka och uppmärksamma avvikelser från uppsatta mål för behandlingen av asylärenden och andra tillståndsärenden samt att — i samråd med andra berörda myndigheter — vidta erforderliga åtgärder så att sådana avvikelser kan korrigeras.

Verket skall också vara huvudman på den statliga sidan för överföring och mottagande av flyktingar och för mottagande av asylsökande. I detta ligger att följa och samordna de olika insatser som måste göras inom verket samt att samverka med kommuner och andra myndigheter i syfte att de personer som får stanna i landet, så snabbt som möjligt kommer ut i det svenska samhället. Verket skall också bevaka behovet av åtgärder för invandrare och språkliga minoriteter samt ha kontakt med invandrarorganisationer.

Från anslaget finansieras verkets centrala förvaltning i Norrköping, regionkontoren samt funktionen för tillståndsprövning vid utredningslösningarna.

Invandrarverket

SIV har i sin anslagsframställning föreslagit en anslagsstruktur i programtermer. Verkets medelsberäkningar är gjorda enligt denna struktur och är därför inte utan vidare jämförbara med nuvarande statsbudget eller med de anslag som föreslagits här under punkt 3.2. Anslagsstrukturen. Verket har som komplement till anslagsframställningen lämnat ytterligare kompletterande uppgifter och beräkningar.

Föredraganden

Invandrarverket fattar årligen flera hundra tusen beslut i olika typer av tillståndsärenden, inkl. ärenden enligt medborgarskapslagstiftningen. De allra flesta ärenden avgörs mycket snabbt. Asylärendena som med tiden hamnat i fokus för allmänhetens intresse utgör ca 10% av den totala ärendemängden, men tar en betydligt större andel av verkets resurser i anspråk.

Antalet asylsökande har sedan hösten 1984 som bekant stigit kraftigt och uppgick budgetåret 1987/88 till 17 600 personer. Innevarande budgetår beräknas ca 20 000 personer söka asyl i Sverige. Det finns som nämnts goda skäl att anta att antalet asylsökande blir ungefär lika stort under budgetåret 1989/90.

I följande uppställning redovisas ärendeutvecklingen hos invandrarverket vad gäller dels s. k. specialärenden (avlägsnandeärenden, överklaganden, verkställighetsärenden m. fl.), dels övriga tillståndsärenden:

	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89*	1989/90*
<i>Specialärenden</i>					
Inkomna till SIV	17 900	24 000	29 000	37 000	37 000
Avgjorda	16 800	22 000	26 100	36 000	44 000
<i>Övriga ärenden</i>					
Inkomna till SIV	109 000	127 700	154 000	160 000	160 000
Avgjorda	107 800	126 100	151 600	170 000	160 000

* Prognos

Under innevarande budgetår har polismyndigheterna avarbetat en stor del av sina ärendebalanser, vilket på relativt kort tid ökat ärendemängden hos invandrarverket. Vid ingången av budgetåret 1989/90 beräknas därför SIV ha en balans av specialärenden på 10 000 ärenden, vilket är 1 600 fler än vid ingången av innevarande budgetår, då balansen omfattade 8 400 specialärenden.

Med utgångspunkt i de förutsättningar i fråga om antalet asylsökande m. m. som jag redovisat i det föregående beräknar jag ett medelsbehov

under anslaget på sammanlagt 259,4 milj. kr. Jag har därvid tagit hänsyn till den balans av icke avgjorda asylärenden som kommer att finnas vid ingången av budgetåret 1989/90.

Personal. Jag har bedömt personalbehovet på de organisatoriska enheter som skall bekostas från anslaget till ca 620 årsarbetskrafter och beräknat lönerna för dessa till 138,5 milj. kr. Häri ingår ersättningar för beredskaps-tjänstgöring, jour och tillägg för obekvämt arbetstid. Vidare har jag här beräknat engångsmedel om 3,5 milj. kr. för omställningskostnader vid övergången till ny organisation.

Lokaler. Jag beräknar medelsbehovet för lokaler till 10,3 milj. kr. för den centrala förvaltningen i Norrköping och 4,9 milj. kr. för regionkontoren samt till 5,8 milj. kr. för tillståndsprövningen vid utredningsslussarna. I det sistnämnda beloppet skall inrymmas även sådana hyreskostnader som hänför sig till polisens lokalbehov vid utredningsslussarna.

ADB. Verket kommer redan under innevarande budgetår att effektivisera befintliga system och göra sådana installationer att man är förberedd inför omorganisationen den 1 juli i år. Riksdagen anvisade 2 milj. kr. för detta till budgetåret 1988/89 (prop. 1987/88: 150 bil. 5, Sfu 32, rskr. 379). Jag förutsätter att verket därmed kan utföra de bearbetningar som måste göras och att de organisatoriska enheterna kan använda ADB-teknik i kommunikationen med varandra i den utsträckning som förutsättningarna tillåter.

Jag har av verket fått vissa kostnadsberäkningar för ADB-verksamheten. Dessa beräkningar uppgår till sammanlagt 38 milj. kr. varav 8 milj. kr. i investeringar. Jag har i mitt förslag till anslag om totalt 259,4 milj. kr. räknat med högst 37 milj. kr. till ADB. SIV bör emellertid ges tillfälle att ytterligare precisera sin ADB-planering för regeringen innan dessa medel fullt ut ställs till verkets förfogande.

Omkostnader. Jag beräknar medelsbehovet till 50,4 milj. kr. för olika expensutgifter, informationsåtgärder, internutbildning och reseutgifter m. m. Häri ingår olika engångsvisa anskaffningar till regionkontoren om 3,8 milj. kr. Övriga engångskostnader avser omstationeringar, som jag bedömer nödvändiga och som jag beräknar till 4 milj. kr. samt viss utbildning i samband med förändringarna under budgetåret 1989/90. Dessa engångsvisa utbildningskostnader har jag beräknat till 3,5 milj. kr.

Omkostnader för polisen. För de normala allmänna omkostnader som uppstår i samband med polisens utredningsarbete vid utredningsslussarna beräknar jag för budgetåret 1989/90 ett belopp om 2,5 milj. kr.

Extrastyrka. Den betydande balansen av specialärenden vid ingången av budgetåret 1989/90 måste så snart som möjligt arbetas av. För att ge den nya organisationen bästa möjliga förutsättningar att få en framgångsrik start vill jag föreslå extra resurser för att, genom en koncentrerad insats under begränsad tid, befria den nya organisation från arvet från den gamla. Något behov av särskilda resurser för en s. k. extrastyrka skall enligt min mening inte uppstå efter detta inledande verksamhetsår. Syftet med denna reform är bl. a. att ge verket sådana resurser att verket självt kan anpassa insatserna inom tillgängliga ramar, så att största möjliga effektivitet

tet och slagkraft erhålles. Jag föreslår att ett belopp om 5 milj. kr. tillfälligt tillförs SIV för detta ändamål.

Jag föreslår vidare att verket under det första verksamhetsåret får disponera ytterligare 5 milj. kr. för en tillfällig förstärkning av regionkontoren. Syftet är att under det närmaste budgetåret stärka verkets möjligheter att öka takten i utplaceringar i kommunerna, så att så många som möjligt av de flyktingar med redan klara tillstånd som nu finns på förläggningarna, kan flytta till en kommun. Detta bör leda till att antalet tillfälliga förläggningar kan minskas.

I prop. 1988/89:100 bil. 12, har min företrädare beräknat oförändrade anslagsbelopp för de nuvarande anslag resp. delar av anslag som enligt mitt förslag fortsättningsvis skall utgöra anslaget 1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader.

Dessa oförändrade anslagsbelopp uppgår till:

E 1. Statens invandrarverk	122 113 000 kr. ¹
E 2. Informationsverksamhet (del)	6 115 000 kr.
E 4. Översättningsservice	200 000 kr.
E 5. Överföring och mottagning av flyktingar m. m. (del)	14 800 000 kr.
	<hr/>
	143 228 000 kr.

¹ Exkl. tilläggsbudget 1.

Det medelstillskott som härutöver skulle erfordras till det nya anslaget utgör därmed 116 172 000 kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens invandrarverks förvaltningskostnader* för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 259 400 000 kr.

E 2. Förläggningskostnader

1987/88 Utgift	846 465 000 ¹
1988/89 Anvisat	1 211 200 000 ¹
1989/90 Förslag	1 331 900 000

¹ Avser statsbudgetens hela anslag 5. Överföring och mottagning av flyktingar m. m.

Från anslaget finansieras invandrarverkets slussförläggningar och de fasta asylförläggningarna, vilka blir 18 till antalet jämfört med fem i dag. Härutöver kan den fasta organisationen vid behov kompletteras med tillfälliga förläggningar.

Statens invandrarverk

Verket har som jag tidigare nämnt – mot bakgrund av förväntat budgetutfall för verksamheten under innevarande budgetår – nyligen lämnat kom-

pletterande uppgifter och bl. a. beräknat anslagsbehovet för tillfälliga förläggningar till 830,0 milj. kr. varav 10,8 milj. kr. avser tillfällig förstärkning av regionkontorens resurser. SIV har vid beräkningen av den tillfälliga förläggningsorganisationen utgått ifrån en genomsnittlig dygnskostnad på drygt 300 kr. för 7 500 belagda platser.

Föredraganden

I det föregående har jag redogjort för mina bedömningar i fråga om tillströmningen av asylsökande, det kommunala flyktingmottagandet och behovet av tillfälliga förläggningar under budgetåret 1989/90.

Med de förutsättningar som där angetts beräknar jag medelsbehovet för *den fasta förläggningsorganisationen* till totalt 512,7 milj. kr. Jag har därvid gjort följande överväganden:

Personal. Sammanlagt behövs ca 525 årsarbetskrafter. Inkl. joutjtjänstgöring m. m. beräknar jag medelsbehovet till 108,7 milj. kr. Häri ingår ett engångsbelopp om 2,5 milj. kr. för de omställningsåtgärder som erfordras under budgetåret 1989/90 med anledning av omorganisationen.

Lokaler. Jag har beräknat 28,8 milj. kr. för slussförläggningar och grupp-hem, samt 44,8 milj. kr. för 18 fasta asylförläggningar.

Operativmedel. Härifrån bekostas driften av förläggningarna till den del kostnaderna inte avser SIV:s tillsvidareanställda personal och lokaler. Bl. a. ingår här tolkkostnader, undervisning i svenska, kost och logi m. m. Totalt beräknar jag medelsbehovet till 330,4 milj. kr., varav engångsvis 7,7 milj. kr. för anskaffningar till de nya utredningsslussarna samt 2 milj. kr. för viss utbildning i samband med övergången till ny organisation under budgetåret 1989/90.

Behovet av *tillfälliga förläggningsplatser* under budgetåret 1989/90 bedöms som nämnts bli genomsnittligt 7 500 till en beräknad kostnad av knappt 820 milj. kr.

I prop. 1988/89: 100 bil. 12, har jag beräknat oförändrat anslagsbelopp för anslaget E 5. Överföring och mottagning av flyktingar m. m. till den del medlen avser förläggningsverksamhet. Detta gäller 178,1 milj. kr. för fasta förläggningar och 1 007,1 milj. kr. för tillfälliga förläggningar.

Det medelstillskott som erfordras till det nya anslaget utgör därmed 146,7 milj. kr., vilket innebär att den fasta förläggningsorganisationen tillförs 334,6 milj. kr. medan medelsbehovet för den tillfälliga organisationen beräknas minska med 187,9 milj. kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Förläggningskostnader* för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 1 331 900 000 kr.

E 4. Överföring av flyktingar m. m.

Prop. 1988/89:105

I prop. 1988/89:100 bil. 12, redovisade min företrädare sina överväganden avseende uttagning och överföring till Sverige av s. k. kvotflyktingar samt i fråga om de ersättningar som i vissa fall kan utgå i samband med flyktingars resor till resp. från Sverige.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att till *Överföring av flyktingar m. m.* för budgetåret
1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 12 000 000 kr.

E 6. Bidrag till Stiftelsen Invandartidningen

I prop. 1988/89:100 bil. 12, redovisade min företrädare sina överväganden avseende statsbidragsgivningen till Stiftelsen Invandartidningen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att till *Statsbidrag till Stiftelsen Invandartidningen* för budgetåret
1989/90 anvisa ett reservationsanslag på 13 858 000 kr.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Anslagsstruktur och belopp enligt prop.
1988/89: 100 bil. 12

Ny anslagsstruktur

Belopp i tkr.

1. Statens invandrarverk	* 122 113	1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader	259 400
2. Informationsverksamhet		2. Förläggningsskostnader	1 331 900
SIV:s informationsverksamhet	* 6 115		
Stiftelsen Invandrarutredningen	13 858	3. Åtgärder för invandrare	15 596
	* 19 973		
3. Åtgärder för invandrare	15 596	4. Överföring av flyktingar m.m.	12 000
4. Översättningsservice	* 200	5. Ersättning till kommunerna för åtgärder för flyktingar m.m.	1 957 500
5. Överföring och mottagning av flyktingar m.m.		6. Bidrag till Stiftelsen Invandrarutredningen	13 858
Förläggningar	*1 200 000		
Överföringskostnader	6 500	7. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering m.m.	2 343
Bidrag till flyktingars resor	5 500		
	*1 212 000		

Prop. 1988/89: 105
Bilaga 1

